

Rafael Delgado Artés¹

Els cent anys del primer Dia de l'Arbre a Gandia: una reflexió preliminar

Diumenge 28 de febrer de 1915, segons la crònica manuscrita de l'Escola Pia de Gandia, se celebrà el primer Dia de l'Arbre en Gandia a l'ermita de Santa Anna. Els alumnes de l'Escola Pia, acompanyats de les autoritats civil, eclesiàstica i militar, la banda municipal i una multitud de persones, van escoltar els discursos de diverses personalitats de l'època, com el pare Antonio Guinart, important introductor de l'esperanto, o el pare Fernando Garrigós, il·lustre escolapi nascut a Potries, a més de l'alcalde José Gómez, que van palesar la transcendència de l'acte i la necessitat de continuar-lo. Segons la crònica, en aquesta celebració es van plantar 325 plançons de pi que va sufragar l'Ajuntament de Gandia a més d'un berenar per a tots els xiquets.

El centenari d'aquest esdeveniment, que s'acompleix l'any que comprén aquesta Revista-Anuari, invita a reflexionar amb perspectiva sobre la importància d'aquestes jornades de celebració en la formació de la consciència cívica i ambiental. Cent anys després, la nostra societat ha canviat radicalment. La sensibilitat ambiental i la informació són molt majors, és cert.. Però també la societat rural agonitza i tenim un greu problema en aquest fet. Si entre finals del segle XIX i començaments del XX el bosc (entès com a forest vegetat i majorment arbrat) va arribar a la mínima expressió, en l'actualitat ens trobem en la situació contrària: un recobriment forestal desconegut des del neolític, segons diversos autors, a causa de l'abandonament durant la segona part del segle XX de la major part de les activitats agropecuàries tradicionals secularment. Una situació gens exempta de problemes, per la falta de gestió del territori i els seus recursos que suposa.

---

1. Universitat Politècnica de València.

A pesar d'aquest canvi de situació, el sentit de la celebració del Dia de l'Arbre continua vigent. De fet, en el nou context, les amenaces del canvi climàtic encara donen més importància a la conservació i la gestió dels boscos i dels seus recursos renovables, especialment a l'àrea mediterrània i en la societat *postindustrial* on vivim. D'una altra banda, la transversalitat dels boscos i la gran importància que tenen sobre la formació de la consciència cívica dels nous ciutadans i l'amor pel territori, justificarien plenament aquesta celebració per als segles que han de vindre.

Imatge 1. Vista de l'ermita de Santa Anna i la poca vegetació forestal existent el 1927 (col·lecció Suso Monrabal).

Año 1915.

Febrero

Día = 28 =

Por iniciativa del P. Rector noblemente secundada por el Ilustre Ayuntamiento, se ha verificado por vez primera en Gaudia la Fiesta del árbol. Salieron del Colegio los alumnos de este centro docente prevenidos por la Comunitat con las autoridades civil, eclesiástica y militar a los acordes de la Banda municipal, y se dirigieron al monte de Sta. Ana donde, ante un

gentío inmenso, formado por todas las clases de la sociedad, pronunció un elocuente discurso el P. Antonio Guinart. Ato continuo, se entregó a cada niño un pinillo para plantarlo en el sitio señalado de antemano. Hecha la plantación, el P. Fernando Garrigós puso de relieve sus cualidades oratorias, haciendo ver al numeroso auditorio la importancia y suma trascendencia para nuestra región del acto que se acababa de realizar. Ultimamente el Sr. Alcalde, D. José Gómer dio las gracias a todos los concurrentes y alentó a los escolares a continuar en años posteriores dicha Fiesta del árbol.

Para final del festejo se obsequió a los niños con una merienda; tanto ésta como los 328 pinillos fueron costeados por el M.º Ayuntamiento de Gaudia.